№ 199
კვირა, 17 სექტემბერი 1895

1877—1895

ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ

№ 199
კვირა, 17 სექტემბერი 1895
რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტელეფონი.
ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲑᲭᲓᲔᲑᲐᲓ
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხვის გამავრც. საზოგადოების კანცელარიას.
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ—18 კაპ. მეოთხეზედ—8 კაპ.

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲤᲐᲡᲘ

თვე	მან.	კ.	თვე	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	70
9	8	—	3	3	55
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური.

„ᲘᲕᲔᲠᲘᲘᲡ“ ტელეფონი № 227.

„ᲘᲕᲔᲠᲘᲘᲡ“ ტელეფონი№ 227

ბ-ნის კავკასიის სამსოწავლო ოლქის მზრუნველის ნება-რთვით გავხსენი

სასწავლებელი ანნასიონით

მ. Ა. ᲙᲐᲠᲐᲛᲨᲘᲡᲘᲡᲗᲛ.

ყმაწვილების მიღება დაიწყება ორ სექტემბრიდგან.

ნიკოლოზის ქუჩა, № 63.

(4—1805—1).

ᲡᲣᲠᲐᲗᲔᲑᲘ

მეფე ერეკლე მეორისა, შოთა რუსთაველისა, ილია ჭავჭავაძისა, რაფაელ ერისთავისა და ეგნატე ნინოშვილისა

ᲘᲡᲘᲚᲔᲑᲘᲐᲜᲘ:

„წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებისა“ და წიგნების გამომცემელ ამხანაგობის მაღაზიებში და გიორგი დემეტრიოვის ლიტოგრაფიაში, განოვსკის ქუჩაზედ.

ᲤᲐᲡᲔᲑᲘ:

კარდონზე: მეფე ერეკლესი, ილია ჭავჭავაძისა და რაფაელ ერისთვის სურათები ექვს-ექვსი შაურია, შოთა რუსთაველისა და ეგნატე ნინოშვილისა ხუთ-ხუთი შაური. ილია ჭავჭავაძის სურათი' თხელ ქაღალდზე ღირს ხუთი შაური. ნინოშვილისა—სამი შაური, რუსთაველისა, ერისთავისა და ერეკლეს სურათები თითო ანაბეი.

ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲐᲖᲜᲝ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘ.

ვ. ლ. ფორტატ

ამით აუწყებს საზოგადოებას, რომ 15-სა 20 სექტემბერს შუა დაიწყება

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲛᲗᲘᲐᲝ.

მთიო, თვალ-უშუდო—მწეგრავალი ცისოვის რომ მიგიბჯენია,
ნუ იხვევ ნისლს და ღრუბლებსა—შავად თენდების დღენია!..
ნუღარ გაქეს ცასთან ბრძოლაი—ძრწოან ქვანი და კლდენია,
გლოვის და ცრემლის საფარი სოფიელს თავს გარდაჭეფნია;
ზარით და ზათქით ნაკადნი ქვესკნელში ჩაგიდენია,
ნიაღვრით არჩობ ქვეყანას, გულს-კი უავლებს გენია,
ვაი, გასპირდა სიცოცხლე, ვაგლახად მოსათმენია!..

—

ხომ იცი, მთიო,—შენს უკან სძინავს ციურსა ლამპარსა;
იმ ქვეყნის ლამზს ძეძეს სწოვს, ანგელოსთა უსმენს ზღაპარსა,
სამოთხის ვარდით გულს იკოცს, სწმენდს თავისს ისრეს ნარ-ნარსა,—
რომ მეტ სიამით მოსხედოს საამქვეყნო ბალნარსა,
მადლი და ძალი მოჰფინოს კენესად და ცრემლად დამდნარსა

რუსულის ოპერის საზამთრო სეზონი. ამ სეზონში მოთამაშე პირთა გუნდს შეადგენენ: პრიმადონნები: ქ-ნი ბერტენდვისა, ენკვისტ მარშადე, ვიქტოროვა, კუროჩკინა და შუბინა.

—კომპრიმარიო: ბერკპლეტჩიკოვა, პოროეკოვა; არტისტები: ბრუშვეკენი, დე ვიალერო, სიკაჩინსკი, ჩებანოვი, გრებინი, კრუგლოვი, ოსტროვიდოვი, ჩისტაკოვი და პუშკარევი; —კომპრიმარიო: ბელსკი და კანატოსკი; —დირიჟორები: 1) ბ-ნი ტრუჭი, 2) დირიჟორი და კონცერტ-მეისტერი ბ-ნი ნოვაკეკი, ხორშეისტერი ბ-ნი ეიხენვალდი, სუფლერი—ბ-ნი ვალენტინოვი. ხოროო შესდგება 36 კაცისგან, ორკესტრი—30 კაცისგან. რეჟისორის თანაშემწე ბ-ნი ბელსკი. ორკესტრში დაუკრაფენ ალდა ქ-ნი დუშანი. რეპერტუარი ეკრძო აფიშებშია გამოცხადებული. ადგილების ფასი სოპარო წარმოდგენებისაა.

ვისაც ჰსურს აბონიმენტი გიხდეს, შეუძლიან მიიღოს საბონიმენტო წიგნი 100 მ. 20% დაკლებით და 50 მ. 10% დაკლებით. ანტრეპრენერი ამით აცხადებს მათ საყურადღებოდ, ვინც საქეფლ-მოკმეფლი აზრით წარმოდგენებს ჰმართავს ხოლმე, რომ დღეების დათმობა ან ბრალი წარმოდგენებისათვის შეუძლიან მას მხოლოდ ამ წლის 24 დეკემბრამდის.

ადმინისტრატორი ნ. პოხუნინშვილი.
ანტრეპრენერი ვ. ფორკატი.

(3—3)

ᲙᲐᲑᲘᲜᲔᲢᲘ ᲙᲒᲘᲚᲘᲡ ᲔᲥᲘᲛᲝᲗ

მ. Ნ. ᲗᲘᲖᲘᲜᲔᲫᲘᲡᲐ ᲓᲐ Ძ-ᲜᲘᲡ ᲫᲚ. Დ. ᲘᲚᲘᲐᲜᲝᲒᲝᲕᲘᲡᲐ.

ბიბილო. ქუჩა, სახლი კრაფუზესი, 79.

ავადმყოფებს მიიღებენ დილის 9—საღამამ ოს 4—7თაათვლიდსე დ.

და კელაპტარი აღეუნთოს ძმობის, ერთობის ტაძარსა!..

—

მაშ, მთაო, მწვანვე ზურმუხტო, მთაო დარაჯო ქვეყნისა,
ნუ ტირი, ნუდარ ქვითინებ, ნუღარ გდის ღვარი ცრემლისა:
შეხედე—სხვი გაშუქებს მიმომფანტეული ბნელისა,
წინა-მორბედი მზის მოსვლის, წაწყმედისაგან მხსნელისა,
ძალ-მომრეობის მიმლეწი, გამქრობი ხაშის მწველისა,
სულის ჩამდგმელი ცხოველთა, დამლხინებელი ველისა!..

—

მოდის, მოაშუქს სხვე-მფენი, თან მოაქეს ვაზი შვენისა,
უნდა აჩქეფოს ჩვენთვისაც თვით წყარო უკვდავებისა,
მილეწ-მოლეწოს დროთ ჯაქვი—ყოფა მოგვიძღვნის ნებისა...
ხალხთა უფლების მქეჯნელი საფლავში ჩაეშვებისა!..

„მთაო, ნუ სტირი, დამშვიდდი“, ბარი გთხოვს, გეეფლრებისა,
„ახლოა, ახლო სანატრი დრო სულით განახლებისა!..“

გრ. აბაშიძე.

ᲔᲥᲘᲛᲘ

Ი. Ს. ᲔᲚᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘ

გადავიდა ნიკოლოზის ქუჩაზედ, პოპოვის სახლებში, № 29, სასტუმრო „იტალიის“ პირდაპირ. ავადმყოფებს მიიღებს კვლავინდებურად.

(10—2).

ᲕᲐᲠᲘᲡᲠᲣᲚᲝᲒ

ყოველ გვარს **სასამართლო საქმეს**, როგორც სამოკალაქოს, ისე სისხლის სამართლისას, ვწერ ყოველ გვარს არზებს, ვტვირთულობ აგრეთვე **მაგულებიის ბანაკებში დაბრიკვებას.**

მსურველთ მოგებრძანონ დიდის 8—10 სასთამდე და საღამოს 6—8 სასთამდე.

ოკრომმეკედლის ქუჩა, სახლი პაპოვისა, № 30, იკითხეთ ა. მ. ახნაზოვი.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

*** სოფ. ახალგორი, (ჭსნის ხეობა): 11 ამა სექტემბერს აქ გარდავიხადეთ პანაშვიდი მეფე ერეკლესა და კრწანისის გმირთა სულის მოსახსენებლად ძმ. ნ. და გ. დავითის ძე ერისთავების სასახლის ეკლესიაში. პანაშვიდს დიდ-ძალი ეზოგადოება დაესწრო, მღ. გედეკანიშვილმა წინაშე ეზოგადოებისა განაცხადა, რომ ამ შესანიშნავ დღის, მეფე ერეკლე II-ს და კრწანისის მინდორზედ დახოცილთა სახელობაზედ, გავზრდი ერთ ღარიბ ბერეხის შვილსაო, რომელსაც ჯერ მოვპაბარებ ახალგორის სკოლაში და შემდეგ სხვა უმეტეს სასწავლებელშიო.

დიდის მადლობის ღირსია მ. გედეკანიშვილი ამ კეთილის საქმისთვის, მით უმეტეს, რომ იგი წვრილ-შვილია და ერთად თავის შვილების აღზრდა-განათლებასთან კისრულობს სხვის აღზრდა-განათლებასაც. იმედია, თუ წვრილ-შვილნი არა,—უშვილო ღვიდლები მაინც მიჰბაძავენ ამ კეთილშობილსა და ჩინებულ მაგალითს.

*** ამ რამდენიმე ხნის წინედ ქართლ-კახეთისა და იმერეთის სინოდალურმა კანტორამ სთხოვა, რათა ის უცხოელთა მონასტრები საქართველოში, რომელნიც ღღეიდის მათსავე ხელშია, გადავიდეს სახელმწიფოს მმართველობაში. ამისთანა მონასტრები საქართველოში ბევრია. (მაგ. ბერძნებისა) არხიმანდრიტები მონასტრის ადგილზედ დასახლებულთაგან ჰკრებავენ ხარჯს და ან პირადს მოთხოვნილებას ახმარებენ ამ მონასტრს. აწი სინოდალურ კანტორის თხოვნა შეიწყნარა უწმიდესმა სინოდმა და ამიტომ ტფილისის გუბერნატორმა დაავალა მაზრის უფროსებს შეკრებონ ზემოხსენებულ ადგილების შეხახებ ცნობები და წარადგინონ, სადაც ჯერ არს („ტფილ. ფურც.“).

*** შავის ქვის წარმოების გასაძლიერებლად, ამბობს გაზეთი ‹ნოვ. ობოზ.›, განზრახავა ქიათურის ვიწრო ლიანდაგიანი რკინის გზა ფართო ლიანდაგიანად გადაკეთონო.

*** იგივე გაზეთი ამბობს, რომ ბათუმის ნოტარიუსის ადგილის დაკავებენ, ასახელებენ ნაფიც ვექილ

ᲛᲐᲠᲗᲐᲚᲘᲐ, ᲗᲣ ᲐᲠᲐ ᲘᲛᲔᲠᲔᲚᲗᲘᲡ ᲓᲐᲚᲐᲢᲘ ᲐᲚᲐ-ᲛᲐᲰᲘᲐᲓ-ᲮᲐᲜᲘᲡ ᲨᲔᲛᲝᲛᲥᲛᲔᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡᲐ

რაც ერთის თაობისაგან ბეშმარიტებით არის ცნობილი, ხშირად ის შემდეგის თაობისათვის საეჭვოდ ხდება, რადგანაც ისტორიაში ყველაფერი ნელ-ნელა ნათლად ირკვევა.

დრუპერი.

აღმოსავლეთ საქართველოს ქართველებში გავრცელებულია შემდეგი ხმები:

იმერელებმა მეფე ერეკლეს ალა-მაჰმად-ხანის ომში უღალატესო, მიშველების მაგიერ ტფილისს ბაქალაქს დაეცნენ და გაძარცვეს, ხალხი დაიტაცეს და ტყვეთ წაიყვანესო. ეს არ იკმარეს მათთო, გზად მიმავლებმა ქართლის სოფლებს დაუწყეს ძარცვა და რბევაო. ბეერი ტყვეც დიატაცეს, ახალციხეში გადარეკეს და ოსმალებზედ დაყიდეს, დაყიდულნი აღებული ფულს ნახეკარი თვით დაიტოვეს და ნახეკარი მეფეს მიართვესო.

ბოროტი პირები მოგვითხრობენ, რომ ვითომც მეფე სოლომონმა ეს ფული მონასტრისა და ბერების შესწირა. ამ ცრუ ღალატს შუასე ბევრს კიდევ სხვა რამეებს ლაპარაკობენ ხოლმე, მაგრამ ჩვენ ეს ვიკამათოთ. ისა-კი ვიტყვით, რომ ამ ცრუ და მშრალად მოგონილ ღალატს შესახებ აღრე მხოლოდ ჩვენი ზოგიერთი ძველი უვიცი კაცები ლაპარაკობდნენ, რომელნიც ისტორიულს ცნობებს უმართებულოდ რეფდნენ ხოლმე. მათ შემდეგ განვლო დრო და ეამმნენ, დრო შეიცვალა, სწავლა-მეცნიერება გამეფდა, ისტორიულმა მწერლობამ საკმარისად წინ წასდგა ფეხი, და ამ ისტორიულის მწერლობის ასპარეზზედ თამამად გამოვიდნენ ზოგიერთნი ისეთნი, რომელთაც თამამად იწყეს საუბარი და მტკიცება მასზედ, რომ იმერელებმა არამც თუ მაზრა მეფე ერეკლეს უღალატეს, არამედ მათ დღეუპს საქართველო და ყველაფერი ფერფულად აქციესო; ამ საქმის ხსოვნა საყოველთაოდ დაშთება ქართველთა შორის საგმოპლოთაო, სწერს ბ-ნი ივანე მეუნაგრია „ახალ მიმოხილვაში“. ენახოთ!

ვითომც ქართველი პატარა ბავშვები იმერელ ბავშვებს დღესაც-კი აყვედრიან ზემოხსენებულ ღალატს და ერთმანეთიც სძულთ. ესეც აზრი დღეს მრავალთაგან იქმნა მოგონებული და იმერთთის ერი სასტიკად გაკიცხული. ორთოჭალაში ზოგიერთ

სუფრაზედ იმერთა ჯარის საგმობელიც-კი დალიეს. თვით იმერთაც-კი შეეზიზღათ ინ დროის იმერთა ჯარი. სწორედ ბ-ნ ივ. მეუნაგრის თანახმად მოიხსენეს ამ დღეებში სომხურ გაზეთ „არძაგანქშიაც“. სომხურის წერილის დამწერი სწერს, რომ 10 სექტემბერს დარეჯან დედოფალი გაიქცა, 12 მეფე ერეკლე და იმერლებმა ავაზაკობა იწყეს და მთელი ტფილისი აიკლეს და გაძარცვეს.

ასეთის ცნობების და ხმების გავრცელება თუ მართალი არ არის, გარდა ამისა, რომ სამწუხაროა, დასავმობი და საძრახისიც არის. რადგანაც იმ განწირულების დროს ძმისაგან ძმის ღალატი განუკითხავად და შეუნდობლად დაშთება, მას გასამართლებელი სამუთები არა ექმნება-რა, რაც გინდ გასამართლებელის პირობებით იყოს იგი ღალატი გარემოცული.

იმერის ანუ იმერეთის ხმარება ჩვენში შემოვიდა X საუკუნის შემდეგ.

ჩვენის ისტორიით ვიცით და მართალიც არის, რომ ჩვენ იმერ-ამერნი ერთმანეთში ხშირად ჭიხუბობდით ხოლმე, ხშირად მთა მთას ებრძოდა, ბარი ბარს, თავდი თავდს; მაგრამ იმავ ჩხუბის დროს ჩვენ მაინც

ᲛᲗᲘᲐᲝ

მთაო, თვალ-უშუდო—მწეგრავალი
ცისოვის რომ მიგიბჯენია,
ნუ იხვევ ნისლს და ღრუბლებსა—
შავად თენდების დღენია!..
ნუღარ გაქეს ცასთან ბრძოლაი—
ძრწოან ქვანი და კლდენია,
გლოვის და ცრემლის საფარი
სოფიელს თავს გარდაჭეფნია;
ზარით და ზათქით ნაკადნი
ქვესკნელში ჩაგიდენია,
ნიაღვრით არჩობ ქვეყანას,
გულს-კი უავლებს გენია,
ვაი, გასპირდა სიცოცხლე,
ვაგლახად მოსათმენია!..

—

ხომ იცი, მთაო,—შენს უკან
სძინავს ციურსა ლამპარსა;
იმ ქვეყნის ლამზს ძეძეს სწოვს,
ანგელოსთა უსმენს ზღაპარსა,
სამოთხის ვარდით გულს იკოცს,
სწმენდს თავისს ისრეს ნარ-ნარსა,—
რომ მეტ სიამით მოსხედოს
საამქვეყნო ბალნარსა,
მადლი და ძალი მოჰფინოს
კენესად და ცრემლად დამდნარსა

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

*** სოფ. ახალგორი, (ჭსნის ხეობა): 11 ამა სექტემბერს აქ გარდავიხადეთ პანაშვიდი მეფე ერეკლესა და კრწანისის გმირთა სულის მოსახსენებლად ძმ. ნ. და გ. დავითის ძე ერისთავების სასახლის ეკლესიაში. პანაშვიდს დიდ-ძალი ეზოგადოება დაესწრო, მღ. გედეკანიშვილმა წინაშე ეზოგადოებისა განაცხადა, რომ ამ შესანიშნავ დღის, მეფე ერეკლე II-ს და კრწანისის მინდორზედ დახოცილთა სახელობაზედ, გავზრდი ერთ ღარიბ ბერეხის შვილსაო, რომელსაც ჯერ მოვპაბარებ ახალგორის სკოლაში და შემდეგ სხვა უმეტეს სასწავლებელშიო.

ᲛᲐᲠᲗᲐᲚᲘᲐ, ᲗᲣ ᲐᲠᲐ ᲘᲛᲔᲠᲔᲚᲗᲘᲡ ᲓᲐᲚᲐᲢᲘ ᲐᲚᲐ-ᲛᲐᲰᲘᲐᲓ-ᲮᲐᲜᲘᲡ ᲨᲔᲛᲝᲛᲥᲛᲔᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡᲐ

ᲘᲛᲔᲠᲔᲚᲗᲘᲡ ᲓᲐᲚᲐᲢᲘ

ᲐᲚᲐ-ᲛᲐᲰᲘᲐᲓ-ᲮᲐᲜᲘᲡ ᲨᲔᲛᲝᲛᲥᲛᲔᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡᲐ

ᲘᲛᲔᲠᲔᲚᲗᲘᲡ ᲓᲐᲚᲐᲢᲘ

ვანი გამოჩნდა, ისიც წვიმებისაგან დასკდა და ჩვენი სულ ჩამიიწერა; ასე რომ გლეხებისაკენ აღ იყოს, „წლეკვანდელი მკვდარი არ ცხონდება“, რადგან ერთი ჭიკა ღვინო�cja აღარ ამოგვივა, რომ შესანდობარი დაგლეოთო.

*** ს. ბრეთი: აქეთკენ უამინდობამ ხალხს დიდი ზარალი მისცა, ჭირნახული ზოგი მინდორში აქვთ და ზოგიც კალოზედ. გარეთ დარჩენილი ჭირნახული ძალიან წაახდინა დაეინებულმა წვიმებმა.

*** [ქართლი: ზემო-ქართლის სოფლები (ფრონის ხეობა) თითქმის აიკლეს ქურდებმა; ათობით და ოცობით გაჰყავთ სოფლიდგან ცხენი და საქონელი. ხალხი ისე შეშინდა და შეძრწუნდა, რომ ვინც უნდა გაძარცვონ და გაქუროდნ, ვეღარსად აცხადებენ.

*** ს. ქედა, (ქვემო აჭარა): ჩვენნაირ ქვეყნის მოსავალის საქმე სწორედ საოცარია. ერთს ხეობაში რომ სიმინდი ფუჭდება, მეორეში სანაქებო მოსავალი მოდის. შარშან კარგი დარები დაუდგა ყანებს, მაგრამ მოლოს უცბად რაღა�ავნო და ხალხი სრულიად დღეუპა, ისე რომ აჭაურს ხალხს სიმინდის მოტანა ბათუმიდგან დასჭირდა, და სესხიც ბევრი აიღეს. ამისთვის წელს იმედი გვქონდა შარშანდელს ეალესაც გადვვიდიდით; აჭამდის ამინდებიც კარგი იყო და ყანებიც, მაგრამ ახლა დაიწყო წვიმები და აჭარის მთები მთლად ნისლით შეიკრა და განუწყეტელივ სწვიმს. თუ მალე არ იცვალა ამინდი, მაშინ შეაძლებელი იქნება აქ მაღე თოფლიც მოვიდეს და როგორც შარშანდელმა მოაფლოდ ნელმა თოფლმა აზარალა ხალხი, წრეკვანდელიც ისე აზარალებს. ქედას ჩიდი წყალმა წაიღო და დღეს გალმა-გამოლმა გასვლა-გამოსვლი შეუქლებელია. ამმოდენი ხალხი ამ ეკმად დიდს გაჭირვებაშია.

*** იქიდგანვე: წრეულ ჩვენში ხეხილი შარშანდელზედ უფრო ნაკლებია; ყურძენი სრულიად დანაკარა და ვამლისა და მსხალს ხომ ვერ იშოვნის კაცი. კაკალი აჭა-იქ ოშოვნება, მაგრამ შარშანდელზედ ძლიერ ნაკლებად მოვიდა წრეულს.

*** სოფ. მელალანი: ბურის მოსავალი წელს ჩვენსკენ ძალიან კარგი იყო. გლეხობა ამ მხრით კმაყოფილია, რადგან თითქმის ყველას წლის სარჩო საკმარისი მოუვიდა. სამაგიეროდ ვენახებმა ჩვენსკენაც ძალიან დაიქვეითეს. უმთავრესი მიზეზი ამათის წაახდენისა იყო უამინდობა. ქვიტე-გამოღებულს ვენახს კვარაცხოვლობის თოფლი დაჰკრა და გაანადგურა, ისე რომ ამ ეკმად ცარიელ-ტარიელ ვაზებს-ღა შეეყურებთ უნუგეშოდ.

*** გენი და ქურთა, (ქართლი): ჩვენში წელს ძალიან ადრე აციცდა: „თავათ არ იყო ძმარიო, ზედ დაუმატეს წყალიო“, სწორედ ისე დაემართა ჩვენს ვენახებს. ყურძენი ხომ ისედაც რაღაც მიღდიუმ და ხვა სატკივრებმა გაგვიფუჭა და თუ დარჩა რამე, ეს სიცივეების გამო ვერ დამწიფდება. ამ თვის თის ჩვენში ცოტაოდენი თოვლიც-კი მოვიდა.

ᲙᲝᲠᲔᲡᲞᲝᲜᲓᲔᲜᲪᲘᲐ.

—

ᲭᲘᲗᲣᲠᲐ, (იმერეთი). მე უნდა მოგახსენოთ, დიდ მნიშვნელობას ვაძლევ სახალხო დღესასწაულებს (დღეობებს) და სხვისა-კი რა მოგახსენოთ. ამ ჩემს მოსაზრებას შემდეგ საბუთებზედ ვამყარებ: ჯერ ერთი, რომ გლეხი მთელი წელიწადი მუშაობს და წელიწადში მხოლოდ ეს ერთი დღე აქვს, როცა შეუძლიან თავისუფლად სახლში დაჯდეს და დრო გაატაროს: ეს არის მისი კლუბი, ეს არის მისი თეატრი, ეს არის მისი „კრუჟოკი“, „საღამო“ და ყველაფერი ის, რასაც მათთვის ისე ღირაფერი იყო საჭირო, როგორც ერთობა.

მართალია, იმერეთის ერის დიდებული წადილი ვერ ღსრულდა და ქართული და იმერეთი ერთმანეთს ვერ დაუკავშირდა, მაგრამ ჩვენ ისიც კარგად ვიცით, რომ ამ დიდებულის წადილის ხსოვნა და პატიეის-ცემა-კი ქართლისა და იმერეთის ერში თვით ამ საუკუნის პირველ წლებამდისაც არ მოსპობილი. თვით გორგრი მეფესაც-კი ავედრებენენ ქართლ-იმერელნი გარე ერთობის მაგიერ შინაურს ერთობას. მაგრამ ეს ვერ მოხდა... იმერთა და ქართლელთა დიდს სიყვაროულს ცხადად ამტკიცებენ ერეკლე მეფეს და სოლომონ მეფის შეა წერილების მიწერა-მოწერა, ასევე ქართლისა და იმერეთის ბატონიშვილების წერილები. ვინც ამ წერილებს წაიკითხავს და გაიცნობს, ის ცხადად დარწმუნდება მასზედ, რომ ქართლელთა და იმერელთა შორის იმ წლებში და ნამეტარ 1795 წელს ისეთი რამ მტერობა არაფერი უნდა ყოფილიყოს, რასაც ზოგიერთნი მოგვითხრობენ.

ქართველთა და იმერთა დიდებულთა ბრძანა დიდებულ რჩევის შემდეგ არ გადის დიდი ხანი, რომ მეფე ერეკლეს კარს ადგება მტერი. მეფე ერეკლე თავდგრიგს ეძლევა. აქეთ-ქალაქელი ყოველ დღე ჰხედავს და სადაც ატარებს დროს.

მეორე: ამ დღეს იკრიბება ყველა ერთად: თავადი, აზნაური და გლეხი, სადაც აჭა-იქ ნასწავლებიც გაერევიან, თუ-კი მოიპოვებიან იმ სოფელში. მე თითონ ვყოფილვარ მოწმე, როდესაც შეკრებილან ერთად ხალხი ჯერ ეკკლესიაზედ ნაწირვებს და მერე სახლში სადილობამდის, აქ ესენი ლაპარაკობენ საპირ-ბოროტ საგნებზედ, ეხებინან სხვა-და-სხვა მხარეს ჩვენის ცხოვრებისას, უზიარებენ ერთი-მეორეს სხვა-და-სხვა გამოსადეგ ცნობებს. ჯერ ორი კაციც რომ ერთად შეიყაროს, ისესიც-კი აქვს მნიშვნელობა, არამც თუ ოცი, ორმოცი და ასი. მართალია ამის შემდეგ სადილად დასხდებიან და კიდევაც დაითვრებიან, მაგრამ ნუ-თუ მის გულისათვის უნდა მოგსპოთ ეს მშვენიერი ძველებური ჩვეულება? ყველა ამას იმიტომ მოგახსენებთ, რომ წელს ბ. ბოკაულმა არდაშვილმა მოგვისპო ეს ჩვეულება, დგებეფენ ყველნან „სტრაქეტი“ და არაფერ ალარ გაუშვ-გამოუშვა. როგორც შეეტყეთო, ამისი მიზეზი ის უნდა იყოს, რომ ვითომ ხალხი ღარიბდება და თანაც ჩხუბობენო. [ჩვენ ვფარიბდებით, თუ ვმდიდრდებით, იმ დღეს დიდ ბედნიერად ვრაცხთ ჩვენს თავს და ჩვენის ჯიბის საქმეს ჩვენვე მოვვანდობდეს ბ. არდაშვილი, უკეთესი იქნება. თუ-კი ბ. არდაშვილი ამისთანა გულკეთილი გამოჩნდა, ნუ-თუ დღეობების გარდა ვერა დაინახა-რა მან ჩვენ გამოარიბებელად.

რაც შეეხება ჩხუბს, ძვირი შემთხვევაა, რომ სადმე გლეხი ჩხუბობდეს აქეთ. თუ ჩხუბია უმეტეს ნაწილად უმადლეს წოდების შორის არის! მიუხედავად ამისა, ბ. არდაშვილმა თავად აზნაურებს არ მოუსპო დღეობების გარდახდა. მხოლოდ გლეხებს დაეკისრა. ხალხს სწამს, რომ ამა და ამ დღეს უსათუოდ უნდა წავიდეს ამა თუ იმ ეკკლესიაზედ და ოცდა ეტარებს დროს.

ამ ეკლესიებს ყველა ერთად: თავადი, აზნაური და გლეხი, სადაც აჭა-იქ ნასწავლებიც გაერევიან, თუ-კი მოიპოვებიან იმ სოფელში. მე თითონ ვყოფილვარ მოწმე, როდესაც შეკრებილან ერთად ხალხი ჯერ ეკკლესიაზედ ნაწირვებს და მერე სახლში სადილობამდის, აქ ესენი ლაპარაკობენ საპირ-ბოროტ საგნებზედ, ეხებინან სხვა-და-სხვა მხარეს ჩვენის ცხოვრებისას, უზიარებენ ერთი-მეორეს სხვა-და-სხვა გამოსადეგ ცნობებს. ჯერ ორი კაციც რომ ერთად შეიყაროს, ისესიც-კი აქვს მნიშვნელობა, არამც თუ ოცი, ორმოცი და ასი. მართალია ამის შემდეგ სადილად დასხდებიან და კიდევაც დაითვრებიან, მაგრამ ნუ-თუ მის გულისათვის უნდა მოგსპოთ ეს მშვენიერი ძველებური ჩვეულება? ყველა ამას იმიტომ მოგახსენებთ, რომ წელს ბ. ბოკაულმა არდაშვილმა მოგვისპო ეს ჩვეულება, დგებეფენ ყველნან „სტრაქეტი“ და არაფერ ალარ გაუშვ-გამოუშვა. როგორც შეეტყეთო, ამისი მიზეზი ის უნდა იყოს, რომ ვითომ ხალხი ღარიბდება და თანაც ჩხუბობენო. [ჩვენ ვფარიბდებით, თუ ვმდიდრდებით, იმ დღეს დიდ ბედნიერად ვრაცხთ ჩვენს თავს და ჩვენის ჯიბის საქმეს ჩვენვე მოვვანდობდეს ბ. არდაშვილი, უკეთესი იქნება. თუ-კი ბ. არდაშვილი ამისთანა გულკეთილი გამოჩნდა, ნუ-თუ დღეობების გარდა ვერა დაინახა-რა მან ჩვენ გამოარიბებელად.

რაც შეეხება ჩხუბს, ძვირი შემთხვევაა, რომ სადმე გლეხი ჩხუბობდეს აქეთ. თუ ჩხუბია უმეტეს ნაწილად უმადლეს წოდების შორის არის! მიუხედავად ამისა, ბ. არდაშვილმა თავად აზნაურებს არ მოუსპო დღეობების გარდახდა. მხოლოდ გლეხებს დაეკისრა. ხალხს სწამს, რომ ამა და ამ დღეს უსათუოდ უნდა წავიდეს ამა თუ იმ ეკკლესიაზედ და ატარებენ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲪᲮᲝᲠᲕᲔᲑᲐ.

ეხლახან სამედიცო დეპარტამენტს შეუშუშავებია პროექტი საეკითხო ტ-ქსისა. შინაგან საქმეთა სამინისტროს ხსენებული პროექტი უკანვე დაუბრუნებია ზოგიერთ დამატებისა და ცვლილებისათვის.

—

„ნოვ. ვრ.“-ს სიტყვით, საკომერციო სწავლების შემოღება წელსვე უნდა მოხდეს. მთავრობას უკვე ოცზედ მეტი ქალაქი სთხოვს საკომერციო სასწავლებლის დაარსებას.

—

ამ დღეებში გარდაიცვალა რუსეთში ცნობილი ექიმი ბელოგოლოვი. გაზეთების სიტყვით, მისს ქალღლდებში უნახავთ მრავალი საინტერესო მასალა რუსეთის გამოჩენილ მწერალთა შესახებ; არის ბევრი ცნობა ტურგენევისა, ნეკრასოვისა, სალტიკოვისა, ბოტკინისა და სხვათა შესახებ.

—

საიმპერატორო საგეოგრაფო საზოგადოებას დაენიშნა კვლევინდებურად სუბსიდია მომავალ წლისათვის. სხვათა შორის, ამ საზოგადოების კაეკასიის განყოფილებას მიეცემა ორი ათასი მანეთი.

უცხოეთი

ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲐ. გერმანიის კანცლერი თავ. ჰოჰენლოე დაბრუნდა რუსეთში მოგზაურობიდან ბერლინს. გაზეთები ამბობენ, რომ პეტერბურგში ჰოჰენლოეს რუსეთის მთავრობასთან სხვა-და-სხვა მოლაპარაკება ჰქონდა პოლიტიკურ საქმეების შესახებ. ასახელებენ შემდეგ საგნებს, რომლის გამო ვითომც ჰოჰენლოეს აღიძრას საკითხები: სომხეთის მდგომარეობა ოსმალეთში, ჩინეთ-იაპონიის საქმე და აგრეთვე ევროპის რეგოლიუციურ პარტიებთან ბრძოლა. ამბობენ, ვითომც ჰოჰენლოე და პეტერბურგის კაბინეტი შეთანხმებულან პრინცი პიალურად, რომ საჭირო არისო ევროპის სახელმწიფოებმა შეიმოშავონ საერთო კანონები რევოლიუციასთან საბრძოლველადაო.

—

ᲝᲡᲛᲐᲚᲔᲗᲘᲡ. ამ დღეებში გაზეთები იუწყებოდნენ, რომ სომხები თავს დაესხნენ თვისსავე თანამემამულეთ, რომელთაც ჯაშუშობა ბრალდებოდათ. დამნაშავენი ჯერ-ჯერობით ვერ შეუპყრიათო, ამბობს რეიტერის საგაზეტოს კორესპონდენტი და განაგრძობს, როგორ მოიხდინა ეს ამბავი: თექვსმეტს სეტტამბერს, ერთი სომეხი სტამბოლში დაეცა აქაურს მოხელეს სომეხს და ძლიერ დასჭრა. დამნაშავეს პოლიცია გამოეკიდა. მან რამდენჯერმე რევოლვერი ესროლა, მაგრამ, რა დაინახა, რომ ხელიდან ვეღარ წაუვა, მაშინ თავის მოწამვლა დაპირა. პოლიციელთ იგი შეიპყრეს და დაატუსაღეს. სივსიდგან იუწყებენ ამისთანავე ამბავს: ერთი დასი სომეხთაგან შემდგარი დაეცა მოხელეს და ტანდარმს და ორივენი დასჭრესო.

ᲜᲐᲠᲙᲕᲔᲕᲘ

(ჟურნალ-გაზეთებიდან).

აი, რას ამბობს გაზეთი „ტაიმს“-ი თავადის ლობანოვ-როსტოვსკის საფრანგეთის მხედრობის მანევრებზედ დასწერების შესახებ:

ის გარეშეიგზა, რომ საფრანგეთის მხედრობის მანევრებს თავადი ლობანოვ-როსტოფსკი დაესწრო, დიდის ყურადღების ღირსია. თავადი ლობანოვი რუსეთის გარეშე საქმეთა მინისტრია. თავადის ლობანოვის მრეკურში მოსვლა, მაშასადამე ამტკიცებს, რომ რუსეთი საფრანგეთის შესახებ ისევ იმ პოლიტიკის მიმდევარნი არიან, რომელიც წარსულს მეფობაში იყო გავრცელებული. ეგეთ არ არის რუსეს ჩუტნი განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ ფრანგ-რუსთა კავშირს სამხედრო საქმეების მხრივ.

„დილი ქრონიკულ“-იც იმ აზრიისაა, რომ

განსაკუთრებელს მიწვევას თავადის ლობანოვ-როსტოფსკისას მრეკურში დიდი მნიშვნელობა აქვს. საფრანგეთის მხედრობის მანევრებზედ დასწერებას გენერალის დრაგმირთოვისს იქნება ის მიყვეს შემდეგად, რომ ფრანგ-რუსთა სამხედრო კონფერენციას ეიდეგ მიუმატონ ერთი ან ორი მბრალეო.“

—

იმის შესახებ, რომ საფრანგეთის მხედრობის მანევრებს რუსეთის გარეშე საქმეთა მინისტრი დაესწრო, ჯერ გერმანიის ეკონალ-გაზეთები არაფერს ამბობენ კარგადწყვეტილს. ამ შემოხვევის შესახებ გერმანიის ჟურნალ-გაზეთები გაკვრით ლაპარაკობენ, მხოლოდ ზოგიერთნი იმ აზრისანი არიან, რომ საფრანგეთში დრაგომირთოვისა და შემდეგ ლობანოვ-როსტოფსკის ჩასვლა უთუოდ ხელ-მეორედ აღძრავს ელზას-ლოტარინგის საქმეს, მაშინ როდესაც სხვები სულ სხვას ფიქრობენ; ამათის ფიქრით პირ-იქით რუსეთის გარეშე საქმეთა მინისტრის დაესწრებამ ბევრით შეადგინა ამ სამხედრო სანახაობით აღტაცებული ოცენება ფრანგებისა. გერმანიის გაზეთების სიტყვით, ფრანგ-რუსთა თანხმობაში რუსეთი შემფერხებელი ელემენტია და თუ საფრანგეთის მხედრობის მანევრების შესახებ საფრანგეთის ორატორებმა მოულოდნელი თავ-დაპირილობა გამოიჩინეს, ეს მხოლოდ თავანთ მოკავშირე რუსების გულისათვის მოიკვენინ ასეთ.

—

აი, რას ამბობს გაზ. „ნოვ. ვრემიას“ ლონდონელი კორესპონდენტი სომხეთის ინგლისელ მომხრეთა მოლვაწეობის შესახებ:

„მას შემდეგ, რაც ქ-ნმა ნოვიკოვისამ უჩვენა, რომ სომეხთა შეფიზრობის მიზეზი მხოლოდ ინგლისი არისო, რომელმაც სან-სტეფანოს ხელ-შეკრულობით მინეტეფელი ნამდვილი შეღავათი ბერლინის ხელშეკრულობის თვალ-ამმბელ შეღავათით შესცვალა, ინგლისის საზოგადოება და მოწონვეგ მოღვაწენიც იმ აზრისანი არიან, რომ ერთად-ერთი საშუალება; თავდადებულ გმირებს ღალატს სწამებენ, ქვეყნის გაცემას და თიოქმის სქართველოს დაღუპვასაც-კი, ამას ლაპარაკობენ ყველანი, არა მკოლნენი და მკოლნენიც. ზოგიერთმა განათლებულმა ვაჟბატონებმა ჩვენებურ გაზეთების ფურცლებზედაც გაითარეშეს და იწყეს ამაების მტკიცება.

იმერთა თავდადებულ გმირთა შესახებ ცრუ ცნობები და ხმები გავრცელებულია ისეთ მეისტორიე და მელეკსეებისაგან, რომელთათვისაც არც რამ სიმართლე იყო საჭირო, არც ისტორიული ეტშმარიტება, არც ისტორიის პატეკი-სტეპა, არც ლოლიკა, არც საქმის მკაცრად და კრიტიკულად განხილვა-განჯა. ესენი გიიძახოდნენ:

— იმერეთმა მეფე ერეკლეს უღალატეს, ქართველება დაღუპეს, ქალაქი აიკლეს, სპარსთა იმდენი ვერ ავნეს ტფილისს, რაც იმერეთმა. იმერეთმა ტფილისი 12 სექტემბერს აიღეს და სპარსელთმა 14 სექტემბერს. სწორედ ასევე მოიხსენა ამ დღეებში სომხის მწერალმა ერიკოვმა სომხურ გაზეთ „არძაგანქში“ და იმერეთის საკეკილეს ავიზოკოვა უწოდა.

ამისთვის საჭიროა საქმის დაკვირვება, ისტორიულის ცნობების ლება, რომლითაც სომხების ზელი შეიძლება, არის დაბრუნება ამ გარანტიისა, რომელიც მათ ჰქონდათ მინიკუბელი, ან და ის, რომ რუსეთს მიეცოს სომხეებზედ ზრუნვა. მაგრამ შესანიშნავია, რომ, რამდენიც უნდა ილაპარაკონ სომხების ინგლისელმა მომხრეებმა ინგლისელების სასარგებლოდ, მაინც ცხადია იმათთვის შემდეგი გარემოება, რომ როგორც-კი სომეხები მიხვდებიან ამ აგიტაციის უსარგებლობას, მაშინვე დაჰკარგავენ თავისს უკანასკნელს გაგლეწას სომეხებზედ, დაჰკარგავენ მათს ნდობას. და მიზეზიც სწორედ ეს არის, რომ ინგლისს-სომეხთა ასოციაციი იმეუფებულია თვალის ასაბმელად რუსეთის მოსმრეთა მანინფესტაციები მართისა“.

ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲒᲠᲐᲤᲘᲐ.

ამ დღეებში დაიბეჭდა შესანიშნავი ნაშთი ძველის მწერლობისა— „სიმოთხას ყაჯიდა“ (300 კაბადონი, ფასი 60 კაპ.). გამომცემელი ამ წიგნისა არის ცნობილი მღ. ვას. ეარბელაშვილი, რომლის რედაქტორობით შარშან დაისტამბა ძველისავე მწერლობის ნაშთი — „ბეგრეკანი“. ორივე ეს წიგნები ზნეობრივის შინაარსისანი არიან. მათში ქადაგების კილოზედ და ფრიად მარტივის ენით წარმოდგენილია მოძღვრება ადამიანის სულისა და ზნეობის ყოველ გამომეტყველების შესახებ. თუ რა მდიდარია ამ მხრივ გამოცემა—სიმოთხას ყაჯიდა—ამას გვიმტკიცებს თვით სათაურები მასში შეტანილ მოკლე-მოკლე მოძღვრობა-ქადაგებათა, ეთარცა: „სიმდაბლისა და სიმშვიდისათვის“, „მომთმენებისათვის“, „მოწყალებისათვის“, „სიმართლისათვის“, „სიწმიდისათვის“, „სიყვარულისათვის“ და სხვა. ბევრი ადგილები ამ მოძღვრებათა პირდაპირ შეეხება ჩვენის ცხოვრების აწინდელს ვითარებას—ქურდობას, ძმათა გაუტანლობას, გაუჯალლობას, მეცონარეობას და სხ. თუ რამდენად დასაგმობია და გასაკიცხავი ქურდობა, აშკარად სჩანს ავტორის „ლვ“ მოძღვრებიდან. იყო ვინმე ბერი ზენონიო, კაცი წმიდა, ღმერთ შე-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ქართველნი და იმერელნი ისეთის სიხარულით აღიცვნენ თურმე, მეფე ერეკლეს აზრი მათ ისე მოეწონათ, რომ ტფილისის ქალაქის ქეზეზედ ყველგან ბრძოლეულება მოხდა. შორს გამეკვრტები და უბრძენესი სოლოლმნო ლეონიძე აღტაცებული დაშთა, სიხარული აღემატა.

მეჯლისი გათავდა. იმერთა ჯარმა მოისვენა. გათენნდა დილა. ჯარი ადგა, საუბეფუროდ მათში მრავალნი ავადმყოფნი აღმოჩნდნენ, ზოგიე მეტად მოღალე-მოქანცვისაგან დასუსტებულიყო, ავადმყოფები ჯარიდგან გაარჩიეს და ბანაობის მახლობლად დაბინავეს და ექიმი და წამლები მიაშველეს. მალე ომის დასაწყისი დღეც მოვიდა. იმერეთის ჯარი ორ ნაწილად გაიყო. 150 კაცი ორთაბელის ბაღებით სოლოლულისკენ გაემგზავრა, სოლოლოლეთ მთას იქით უნდა დამდგარიყვნენ, რადგანაც სპარსთა ჯარის ერთი ნაწილი თელეთსა და ზავნაბადას შუა მდგარა. მეორე ნაწილი იმერთა ჯარისა დარჩა მეფე ერეკლეს მახლობლად და ესენი დადგნენ კრწანისის მინდვრის ახლო.

სამხედრო საქმეთა მკოლე გვამთაგან იმერთათვის ზუთან წერთილი კრწანისის იმერთა ჯარისთვის იქმნა განწყესებული და სოლომონ მეფე სოლოლულეში მდგომარე ჯარისთვის. ზურაბმა ომის დაწყების დროს ავადმყოფობა მოიგონა ასე:

— ნისლმა და წვიმიანმა დღეებმა მაწყინეს, მუცელ-კეთილი მაქვს. ომს ვერ შეეძლებ დღეს!

ომან არც შემდეგ იომა. ზურაბის უარი იმერთა მეფეს ძლიერ ეწყინა, მაგრამ რას ეტყოდნენ. ავადა ვარო, თან ამრეზილიც იყო.

ომი ხუთს დღე განეგრძო. ამ ომში იმერთაგან გაწყდა 1500 კაცი. 40 ახაური, 10-ამდე თავადები და დანარჩენი გამოჩენილნი ლეკთა გმირ-ვეკაკეში იმერთა-მეხუთე დღეს, ეს იგი 14 სექტემბერს, ომი ალარ იქმნებოდა, ტფილისს სპარსნი აიღეებნენ. ეს ცხადი საქმე იყო, რადგანაც ქართველთა მხედრობა გაწყდა და ვინც დაშთა, მთაოც ლტოლვა იწყეს. დიეთი ბატონიშვილმაც კუმისის გზით ლტოლვა იწყო და ზარაბნებეის დაფლვა მიწაში. ომის საქმე მი

მოსილი, მმარხველი, მლოცველი, მოღვაწე, მოწყალე და მომთმინე ფრიად. ერთს დღეს ეს ბერი გიემგზავრა პალესტინეს, რათა თვისი ხელთსაქმარი გაჰყიდოს და აღებული ფული დაურიგოს გლახაკებს. ეს ბერი დაიღალა „სიარულით და ლეღვის ქვეშ ჩამოჯდა დასასვენადა და დასანაყრებლადაო. ამ დროს მას მოუნდა მოგვლიჯა ლეღვი და შეეჭამა, მაგრამ უცბად მოაგონდა, რომ ადამმა შესცოდა ერთის ნაყოფის გაკბეჭით და თავის თავს უსაყვედურა ამ სიტყვებით: „ჩემი რომ არ არის ლეღვი, მისი ნაყოფი როგორ მოვგლეჯოო? მპარავნი ხომ სატანჯველად მივლენო?“ და ამ ბერმა არა თუ ლეღვის ნაყოფი არ მოგლიჯა, არამედ თვით ამ ხის ჩრდილსაც მოშორდა და პაპანაქება სიცხეში ტრიალ მინდორზედ ჩამოჯდა. რისთვის? იმისთვის მხოლოდ, რომ ამისთანა არა საკადრისი გულისთქმა რად აღმეძრო! ბოლოს მოძღვარი ამბობს: „იხილეთ და გულისხმა-ჰყავთ, პატიოსანნო მსმენელნო! ეკრძალენით მკირეთა ენებთა, ვინაიდგან რომელი მკირესა ზედა ცრუ არს, მრავალსა ზედაცა ცრუ არს სიტყვისაებრ მაცხოვრისაო“.

ჩვენის აზრით ეს წერილი დიდს სარგებლობას მოუტანს არათუ მარტო სამრეცლო საოლქოს, არამედ მღვდელ-დიაკვან-ეპისკოპოსთაც.

მ. გ. ჯ.

წერილი რედაქციის მივართ.

ნება მიბოძეთ თქვენს გაზეთის საშეალებით უფლებისა მადლობა გამოუცხადო ქუთაისის დარაჯეულ ამსნაგობას, რომელმც კეთილ-ინა და ჩემდა სასარგებლოდ ქუთაისის სამოქალაქო სგენაზე წარმოდგენა გაბმინა.

ტომსკის უნივერსიტეტის სტუდენტი
დ. გორგოლიანი.

პეტერბურგის ბირჟა, 15 სექტემბერი

	ფიფდაქ. ლისა.		ბეგენდ.		ბეგენდ. ლისა.
	მან.	კ.	მან.	კ.	მან.	კ.
ხუთ-მანეთიანი ოქრო .	7	40	7	40	—	„
5% . მომგებიანი გირავნობის ფურცლები სახელმწიფოს სათავად-აზნაურო ბანკისა	—	„	—	„	214	
4½% . . . . . გირავნობის ფურცლებისა ... ბანკისა	—	„	—	„	100¼	
6% . ფურ...						
. . . . .	101		—	„	—	„
. . . . . იმავე ბან . . .	99½		—	„	—	„
. . . . . ტფილისის სათავად-აზნაურო ბანკისა	101		—	„	—	„
5½% . . . . . იმავე ბანკისა . . .	99½		—	„	—	„
5% . ობლიგაც. ტფილისს ქალაქის საკრედიტო საზოგადოებისა	—	„	99		—	„

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲚᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲡᲣᲜᲗᲚᲝᲕᲐᲜᲘ ᲬᲧᲐᲚᲘ

ᲙᲔᲚᲔᲠᲘᲡᲐ

ისყიდება
ᲕᲔᲚᲘᲡᲒᲐᲜ და ᲕᲔᲚᲔᲚᲐ
დიდ ვაჭრებთან.
(2—32—2).

კავკასიის რკინის გზის გამგეობისაგან.

1896 წლისათვის რკინის გზას სჭირდება ზეტაეი:

1), მთავრის ლიანდაგისათვის მუხის ტრავერსები—120,000 ცალი.

2), ძელები ფიქვისა ანუ ნაძვისა და წიფელისა—435,000.

3),—მუხისა ბოთურის შტოსათვის—40,000.

4), ძელები მუხისა, ფიქვისა ანუ ნაძვისა —400.

5),—ბოთურის შტოსათვის 40.

6), ძელები ხიდებისათვის, ეკლიან ხეებთაგან—4,280.

7), სხვა-და-სხვა ძელები იმავე გვარ ხეთაგან—10,000 ცალი.

8), ფიცრები ფიქვისა ანუ ნაძვისა 80,000 კ. ფ.

9), ფიცრები მუხისა—4,000.

10), ძელი ფიქვისა ანუ ნაძვისა—150,000.

11), ყუთს-ფიცარი—1,000 ცალი.

12), მუხის ძელი—60,000 კ. ფ.

13), ძელი ცაცხვისა და მურყანისა (შეიძლება შეიქვალნენ კოკებითა და ფიცრებით)—95,000 კ. ფ.

14), ტელეგრაფის მუხის ნალი (подставка)—1,000 ცალი.

15), სხვა-და-სხვა ჯიშის შეშა—2,500 ჯუბ. საჟ.

იმით, ვისაც ჰსურს ოჯარით აიღოს ზეტაეი და დაამზადოს, უნდა აცნობინონ რკინის გზის გამგეობას (ტფილისი, 9 საკუთარი სახლი) შეშისა 12 ოკტომბერს, ხოლო შენობის ზეტაეისა 18 რტომბერს და აგრეთვე ტრავერსებისა, კოკებისა და ხიდების ძელებისა ამ წლის 20 ოკტომბერს დღის 12 საათზედ, ამავე დროს რკინის გზის გამგეობის კასსაში უნდა შეიტანონ გირაო ფულად ან სახელმწიფოს სარგებლიან ქაღალდებით (по разцѣнкѣ), რომელიც დამტკიცებულ იქმნა ფინანსთა მინისტრისაგან, 10% . ამ ფასისა, როგორც თვითონ მსურველი დაფასებს მასალას თავისს განეცხადებაში. ამასთანავე უნდა წარმოადგინონ ინ ციტანციები, რომელიც გირავნობაში მიეცემა ფულის წარმდგენელს და ან ფოსტის ნამდვილი ბრალთი, რომ გირავნობა ფულით ფოსტით იქმნა გამოგზავნილი რკინის გზის გამგეობაში. დაწერილებითი პირობანი და მასალის შესახებ ცნობანი მსურველთ შეუძლიანთ მიიღონ ყოველ დღე, ღიღის 10 საათიდგან ნაშუადღევის 2 საათამდე, მასალისათვის დარსებულს კანტორაში, გარდა იმ დღეებისა, როდესაც სამსახური არ არის. ტფილისს გარეთ მეტოვრებთ შეუძლიანთ ფოსტებსა განეცხადებისათვის დეპეშით დიბარონ (ტფილისი, კავკასიის რკინის გზის, მასალისათვის დარსებული კანტორა).

კავკასიის რკინის გზის გამგეობის დადგენილება დამტკიცებულ უნდა იქმნას სახელმწიფო რკინის გზათა გამგეობისაგან.

(3—5—2).

ᲜᲝᲛᲠᲔᲒᲘ „ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ“

გოლოვინის პროსპექტი და კუთხე ბოლშაია ბერეზოვაია ქ. შესახვევისა კადეტთა კორპუსის პირდაპირ.

ფასები ნომრებისა დღე-ღამით: 50 კაპ. 3 მანეთამდე,—თვიურად 10 მან. 40 მანეთამდე.

სადგომი ხელ-ახლად შეკეთებული და მოწყობილია, ძალიან ხერხიანად გაწყობილი დროის მოთხოვნილების შესაფერად, აქვს ელექტრონის ზარები და სხვანი.

☞ სუფლები და საუზმეულობა მსურველი შეუძლიანთ კერძოდ მოითხოვონ; თხოვნა მუდამ ასრულებული იქნება.

პატრონი დმიტრი ხუნდაძე.
(8—1782—8)

„წერა-კითხვის საზოგადოების“
ᲬᲘᲒᲜᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲝᲨᲘ

ისყიდება შემდგი წიგნები:

	მან.	კაპ.
საქართველოს ისტორიისა და მწერლობის შესახებ.		
ქართლის ცხოვრება . . .	8	„
იგივე ფრანგულად ნათარგმნი ბროსეს მიერ .	8	20
საქართველოს ისტორია დ. ბაქრაძისა	1	»
საქართველოს ისტორია მ. ბროსესი	„	70
საქართველოს ისტორია მ. ჯანაშვილისა.	„	70
მოსე ხონელი და მისი ამირან-დარეჯანიანი, მისივე.		10
ისტორიული ნარკვევი ალ. ჭყონისა	1	50
წმ. ნინოს ცხოვრების ახალი ვარიანტი ე. თაყაიშვილისა	„	40
ამი ისტორიული ქრონიკა ს მისივე.	1	„
ქრონიკები თ. ყორდანიას გამოცემულნი. . . .	3	„
საქართველოს გეოგრაფია ვახუშტი ბატონიშვილისა	3	30
სამცხე მისივე	„	25
ქართლი მისივე	„	25
მეფე დავით აღმაშენებელი ნ. ურბნელისა	„	40
მეფე გიორგი ბრწყინვალე, მისივე.	„	20
ძეგლები დება (მეფე გიორგის სამართალი), მისივე.	„	25
ათაბაგნი ბეკა და აღბუღა და მათი სამართალი, მისივე	„	50
თამარ მეფე დ. ჯორეანაშვილისა.	„	15
სვიმონ მეფე, მისივე . .	»	10
როსტომ მეფე, მისივე .	„	10
Свѣдѣнія о памятникахъ грузинской письменности проф. А. Цагрели. I выпускъ . .	1	25
III вып. . .	1	50
О грамматической литературѣ грузинскаго языка, его-же . . .	„	50
Грамоты и другіе документы XVIII ст., его-же	3	„
Очерки по исторіи грузинской словесности А. Хаханова. . . .	2	„
Грузинскіе дворянскіе акты, его-же. . . .	»	60
Сигель грузинскаго Царя Баграта IV, Е. Такайшвили. . . .		60
Переписка грузинскихъ царей съ россійскими государями. . . .	3	„
Сношенія Россіи съ Кавказомъ. С. Бѣлокурова.	3	„
Матеріалы для русской исторіи, его-же. . .	3	
Путешествіе по Гуріи и Адчарѣ Д. Бакрадзе	2	50
Матеріалы для исторіи Кавказа. Буткова 3 т.	7	05

ᲓᲐᲛᲖᲦᲕᲔᲕᲘ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲐ
„ᲘᲐᲙᲝᲠᲘ“
(ᲓᲣᲖᲐ)

უმაღლესად დამტკიცებული 1872 წელს.

რომელსაც ძირითადი თანხა **2,500,000** მან. აქვს

გარდა სათადარიგო ფულისა.

ᲓᲐᲖᲦᲕᲔᲕᲐ ᲪᲔᲪᲮᲚᲘᲡᲒᲐᲜ.

მიიღება ყოველნაირი მოძრაკინა და უძრავი ქონების დაზღვევა ცეცხლისგან ბერეთი-მდინარით და ხმელეთით წასალწამოსაღების საქონლისა.

ᲓᲐᲖᲦᲕᲔᲕᲐ ᲡᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲘᲡᲐ.

ამით აცხადებს, რომ მის მიერ მიიღება დაზღვევა სიცოცხლისა განსაკუთრებითი სასარგებლო პირობებით იმ შემთხვევისათვის, როცა შრომა აღარ შეეძლებათ.

მაგალითი: მამა, 30 წლისა, დაბადებიდგან აზღვევებს შვილის სასარგებლოდ თანხას 10,000 მან., იმ პირობით, რომ ეს ფული 21 წლის შემდგე გადიხდოს. ყოველ ოთხის თვის შემდეგ ამ დაზღვევისათვის ის იხდის 154 მან. იმ შემთხვევაშიკი, თუ მამა ადრე მოკვდება, თუნდ დაზღვევის პირველს წელშივე, დანარჩენ შესაბამ ფულის გარდახდა შეეკენებულ იქნება, ყმაწვილს 20 წლის განმავლობაში მიეცემა წლიურად 500მან. და დანაშნულ ვადის გასვლის შემდეგ-კითვით დაზღვეული თანხა)—10,000 მ.

წერილობითიგანცხადებანი დაზღვევისა მიიღებინ და ყოველგვარ საპირო ცნობათა შეტყობა შეიძლება მოსკოვში არსებულს მმართველობაში. ვოსანის ოლქის სამმართველოში ტფილისში (ველიამინოვის ქუჩაზედ № 2), იმპერიის ყველა ქალაქების საადგილოებში.

საზოგადოებისათვის საადგილოდ დაზღ. ევა შეიძლება კეკუაშიაც, სასამართლოს მე-3 განყოფილების გვერდით, სახ. ნი ალელოვისა, თეოდორე ალექსანდრეს ძის ივანოვის სადგომში. (100—721—»)

უმაღლესად დამტკიცებული 20 მარტს 1881 წ.

ᲓᲐᲛᲖᲦᲕᲔᲕᲘᲡ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲐ
„ᲠᲣᲡᲗᲘᲐ“

ს.-პეტერბურგი, Большая Морская, 37.

მთლად განაღდებული დასაფუძნებელი თანხა აქვს 20.500,000 მან.

საზოგადოების სარგებლიანი ქალაღდები სახელმწიფო ბანკში ინახება.

საზოგადოების მოკმედება:

ᲓᲐᲖᲦᲕᲔᲕᲐ ᲡᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲘᲡᲐ

მცირე პრემიით (შესატანი ფული) და მეტად სასარგებლო პირობით, სახელდობრ:

1. დაზღვევა სიკვდილამდე (სანუგეშოდ ოჯახისა და სხვა);
2. დაზღვევა ვადიანი (სიბერის დროს გამოსატანი თანხა, სამზეთვო და სხ.);
3. დაზღვევა შემოსავლისა (პენსია მოხუცთათვის, ქვრივთათვის, სტიპენდია ყრმათათვის და სხვ.)

მოარულითი სიკვდილი ვერ დაბრკოლებს დაზღვეულის თანხის მიცემას;

ᲓᲐᲖᲦᲕᲔᲕᲐ ᲣᲑᲐᲓᲣᲠ ᲨᲔᲛᲝᲗᲮᲕᲔᲕᲘᲡᲒᲐᲜ

როგორც კარმა კიგანს, ისე საკრთო, საამხანაგო, ქარხნებში მოსამსახურეთა და მომუშაკთა;

ᲓᲐᲖᲦᲕᲔᲕᲐ ᲪᲔᲪᲮᲚᲘᲡᲒᲐᲜ

ყოველ გვარ უძრავისა და მოძრავის ქონებისა;

ᲓᲐᲖᲦᲕᲔᲕᲐ ᲢᲠᲐᲜᲡᲞᲝᲠᲢᲘᲡᲐ,

ზღვით, მდინარით, თუ ხმელეთით გაგზავნილ საქონლისა.

განცხადება დაზღვევისათვის და ყოველ გვარი ცნობები ეგზავნება უმთავრესს მმართველობას, (ბოლშაია მორსკაია, საკუთ. სახლი, № 37), კავკასიის ოლქის სამმართველოში, ტფილისს (სოლოლაკი, სერგეევის ქუჩა, სახლი № 6) და საზოგადოების აგენტებს იმპერიის ყველა ქალაქებში.

უბუდურ შემთხვევისაგან დამზღვევი ბიდეობა მგზავრებს (როგორც რკინის გზაზედ, ისე გემებით მიმავალთ) მიეცემენ რკინის გზის საგანგებულ: ტფილისსა, ბაქოს და ბათუმს, ფ. ბეგიშევის-ბულვარზედ. 50—5—50

Дозволено цензурою, Тифлисъ 16-го Сентября 1895 г. სტამბა ᲨᲐᲠᲐᲫᲘᲡ და ᲐᲛᲘᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ. რედაქტორ-გამომცემელი ᲘᲚᲘᲐ ᲭᲐᲕᲩᲐᲕᲐᲫᲔ.